

GUIDANCE PAPER H
DOKUMENT INFORMACYJNY H
(dotyczący dyrektywy 89/106/EWG)

**ZHARMONIZOWANE PODEJŚCIE DO SUBSTANCJI NIEBEZPIECZNYCH
W RAMACH DYREKTYWY 89/106/EWG
(wersja: sierpień 2002)**

(wydany uprzednio w wyniku konsultacji ze Stałym Komitetem Budownictwa na 48 posiedzeniu w dniu 18 listopada 1999 roku, jako dokument CONSTRUCT 99/363, wersja 2)

Wstęp

Artykuł 20 dyrektywy dotyczącej wyrobów budowlanych (89/106/EWG) stwierdza, że Stały Komitet może „na wniosek Przewodniczącego lub Państwa Członkowskiego, rozpatrywać każdą sprawę wynikającą z wprowadzenia i praktycznego stosowania niniejszej dyrektywy”.

*W celu zapewnienia jak najdalej idącego wzajemnego zrozumienia pomiędzy Komisją a Państwami Członkowskimi, jak również pomiędzy Państwami Członkowskimi, co do tego jak będzie funkcjonować dyrektywa, właściwe służby Komisji, za które uważa się przewodniczącego i sekretariat Stałego Komitetu, mogą wydać serię **Dokumentów informacyjnych** dotyczących szczególnych spraw związanych z wprowadzaniem, praktycznym wdrażaniem i stosowaniem niniejszej dyrektywy.*

Dokumenty te nie stanowią prawnej interpretacji dyrektywy.

Nie są one prawnie wiążące i w żadnym stopniu nie modyfikują ani nie zmieniają dyrektywy. Przedstawione procedury zasadniczo nie wykluczają innych procedur, które w tym samym stopniu mogą spełniać wymagania dyrektywy.

Będą one głównie przedmiotem zainteresowania i stosowania przez osoby wprowadzające dyrektywę z prawnego, technicznego i administracyjnego punktu widzenia.

Mogą one być później dopracowywane, zmieniane lub wycofywane z zastosowaniem tej samej procedury, która służyła do ich wydania.

1. Zakres

- 1.1. Celem niniejszego Dokumentu informacyjnego jest przedstawienie zharmonizowanego podejścia do traktowania problemu niebezpiecznych substancji i preparatów, a także promieniowania, gdy dotyczą wyrobów podlegających dyrektywie Rady nr 89/106/EWG (zwanej dalej dyrektywą), z poprawkami wg dyrektywy Rady nr 93/68/WE. Wyjaśnia on zakres w jakim dyrektywa ma zastosowanie do niebezpiecznych substancji i w jaki sposób autorzy ustaleń technicznych (członkowie organizacji CEN/CENELEC i EOTA) powinni je uwzględniać, aby osiągnąć harmonizację. Ustalenia techniczne powinny zawierać wszystkie stosowne dla danego wyrobu szczegóły, a w szczególności niezbędne dla producentów informacje pozwalające na oznakowania znakiem CE.
- 1.2. Niniejszy Dokument informacyjny jest skierowany do autorów specyfikacji technicznych (zharmonizowanych norm i europejskich aprobat technicznych), do rozważenia łącznie z odpowiednimi mandatami (zleceniami) Komisji i ich postanowieniami, oraz do producentów, władz ustawodawczych oraz władz zajmujących się wdrażaniem przepisów na terenie Europejskiego Obszaru Gospodarczego.
- 1.3. Niniejszy Dokument informacyjny ogranicza się do tych aspektów wymagania podstawowego nr 3 dyrektywy p.t. „Higiena, zdrowie i środowisko”, które wiążą się z obecnością potencjalnie niebezpiecznych substancji w wyrobach budowlanych. Nie uwzględniają one tych aspektów zdrowia, higieny i środowiska, które wiążą się z produkcją wyrobów lub ich funkcją (np. niewłaściwe odprowadzanie ścieków). Niniejszy Dokument informacyjny nie dotyczy wyrobów budowlanych, które mają kontakt z wodą pitną.
- 1.4. Żadne z postanowień niniejszego Dokumentu informacyjnego, z pełnym poszanowaniem Traktatu, nie narzuca państwom członkowskim ograniczeń w utrzymywaniu ustaw, regulacji lub przepisów administracyjnych dotyczących stosowania wyrobów nie objętych zakresem dyrektywy. Niniejszy dokument nie wyklucza stosowania dobrowolnych programów w zakresie ochrony środowiska, które mogą stanowić skuteczny sposób postępowania z substancjami niebezpiecznymi, o ile są one zgodne z postanowieniami Traktatu, mimo że one także nie są objęte zakresem dyrektywy.

2. Zasady ogólne

- 2.1. Zakres dyrektywy oraz związek pomiędzy dyrektywą a przepisami na temat niebezpiecznych substancji można scharakteryzować w następujący sposób:
 - a) Harmonizacja wprowadzona przez dyrektywę w odniesieniu do niebezpiecznych substancji podlega wymaganiu podstawowemu nr 3 „Higiena, zdrowie i środowisko”. Wymaganie jest zdefiniowane, w odniesieniu do obiektów, w następujący sposób w Załączniku I do dyrektywy:

„Obiekty budowlane powinny być zaprojektowane i zbudowane w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia dla higieny lub zdrowia mieszkańców lub sąsiadów, spowodowanych w szczególności:

 - *wydzielaniem toksycznych gazów,*
 - *obecnością niebezpiecznych cząsteczek lub gazów w powietrzu,*
 - *emisją niebezpiecznego promieniowania,*
 - *zanieczyszczeniem lub zatruciem wody lub gleby,*
 - (...)

- b) Wymaganie to jest szerzej zdefiniowane i rozwinięte, zgodnie z pięcioma szczegółowymi aspektami, w Komunikacie Komisji dotyczącym Dokumentów interpretacyjnych do dyrektywy 89/106/ EWG. Są to:

Środowisko wewnątrz obiektu

Zaopatrzenie w wodę

Odprowadzanie ścieków

Usuwanie odpadów stałych

Środowisko na zewnątrz obiektu

„Inne dyrektywy dotyczące higieny, zdrowia i środowiska, np. dotyczące ochrony pracowników, również muszą być wzięte pod uwagę przy opracowywaniu ustaleń technicznych (...)”

- c) Jeśli chodzi o wymagania wobec wyrobów budowlanych, bezpieczny wywóz odpadów nie powoduje żadnych problemów z niebezpiecznymi substancjami, o których mowa w niniejszym Dokumencie Informacyjnym. Dokument interpretacyjny nr 3 rozwija pozostałe wyżej wymienione aspekty w następujący sposób:

Środowisko wewnątrz budynku: *„(...) Cechy zapewniające zadowalające właściwości użytkowe (...) są wymienione poniżej. Wymaga się aby w zharmonizowanych specyfikacjach technicznych podano sposób pomiaru tych cech lub wyliczenia właściwości użytkowych, jeśli pozwala na to technika(...). Cechy wyrobów dotyczą wszystkich rodzin wyrobów i systemów:*

- emisja lotnych związków organicznych i wydzielanie innych zanieczyszczeń, z uwzględnieniem stężenia zanieczyszczeń w wyrobie, jeśli jest to konieczne,*
- (...)*
- emisje radioaktywne.”*

Zaopatrzenie w wodę: *„Zharmonizowane specyfikacje techniczne powinny określać następujące cechy wyrobów budowlanych:*

a) Materiały mające kontakt z wodą

- migracja zanieczyszczeń (...)”*

Środowisko na zewnątrz obiektu: *„(...) Aby zapewnić zgodność z zakresem dyrektywy niniejszy dokument ogranicza się do obiektów, będących już w eksploatacji.*

W przypadku pozostałych etapów eksploatacji obiektu, o ile nie istnieje ustawodawstwo wspólnotowe na ten temat, państwa członkowskie decydują we własnym zakresie, pod warunkiem przestrzegania postanowień Traktatu, o uwzględnieniu zakresu dyrektywy, i gdy uznają za stosowne, wprowadzeniu wymagań dotyczących wyrobów budowlanych w celu ograniczenia degradacji środowiska.

(...)

Wymaganie dotyczy ochrony ludzi oraz zapobieganiu jakichkolwiek wpływów na najbliższe otoczenie będących wynikiem zanieczyszczenia powietrza, gleby i wody.

(...)

Specyfikacje techniczne powinny określać następujące cechy:

(...)

- emisję zanieczyszczeń do powietrza na zewnątrz obiektu, gleby i wody, z uwzględnieniem, tam gdzie to konieczne, stężenia zanieczyszczeń w wyrobie (...)”.*

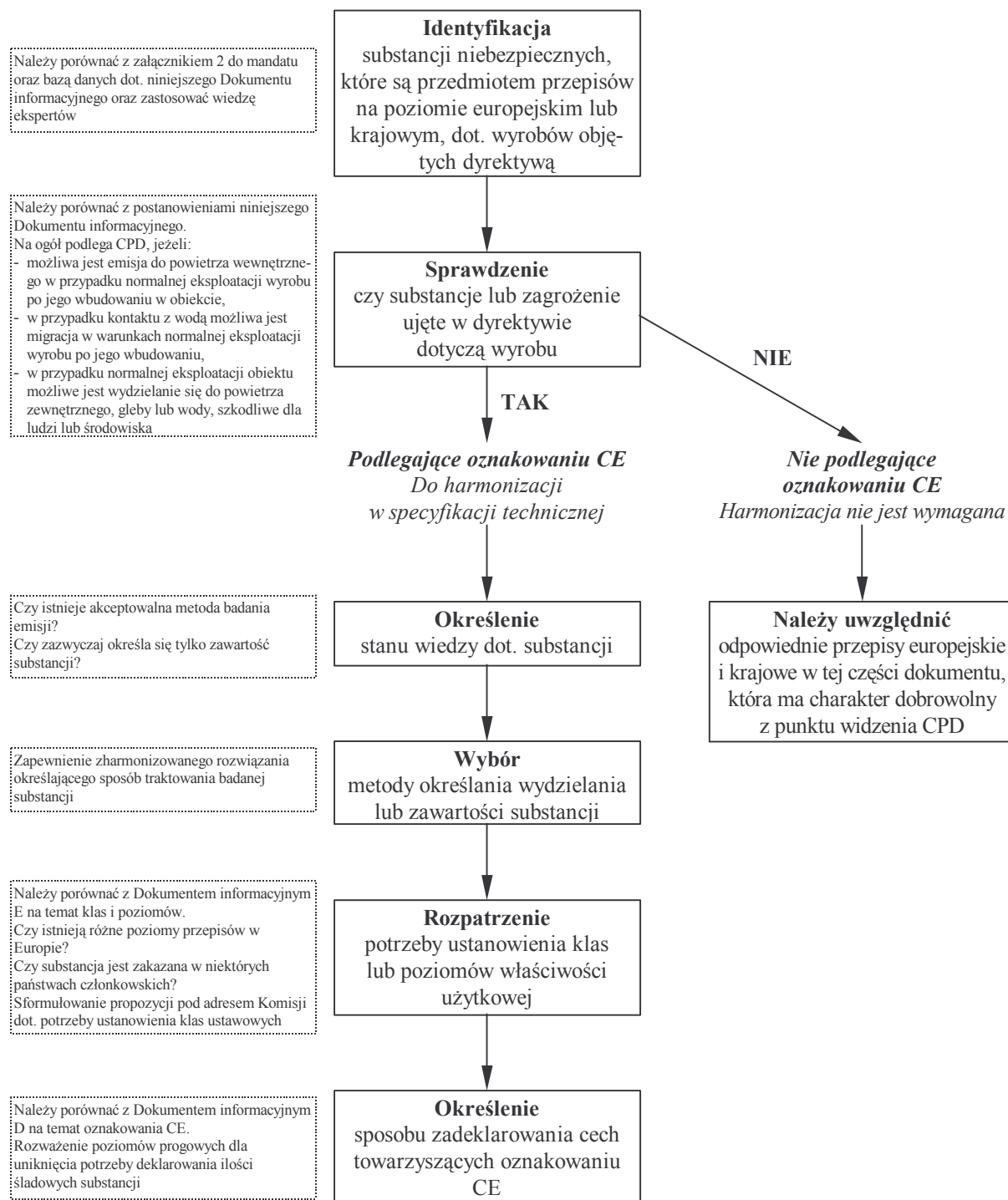
2.2. Na podstawie powyższych informacji można przedstawić trzy ogólne zasady:

- (i) Zakresowi dyrektywy podlega oprócz ochrony ludzi (mieszkańców i sąsiadów), tylko najbliższe otoczenie. Szersze aspekty ochrony środowiska takie jak niszczenie warstwy ozonowej, nie są nią objęte. Mimo, że określenie „najbliższe” nie zostało zdefiniowane w Dokumentach interpretacyjnych, można przyjąć, że oznacza tę część środowiska na którą mają bezpośredni wpływ przedmiotowe wyroby lub obiekty.
- (ii) W celu zapewnienia zgodności z zakresem dyrektywy zharmonizowane podejście do substancji niebezpiecznych ogranicza się jedynie do „obektów w trakcie eksploatacji”. Nie są przewidziane do harmonizacji w ramach dyrektywy pozostałe etapy w okresie stosowania wyrobu tj. jego etap pozyskiwania lub produkcji, etap budowy, rozbiórki, usuwania, spalania lub ponownego użycia odpadów (za wyjątkiem sytuacji, gdzie ponowne użycie dotyczy również zastosowania jako wyrobu budowlanego w rozumieniu dyrektywy).

Ponadto takie czynności jak konserwacja, wymiana lub inne czynności budowlane, wykonywane w czasie normalnego okresu eksploatacji budynku mogą spowodować uwolnienie niebezpiecznych substancji z wyrobów już zainstalowanych w obiekcie. Przyjęto, że czynności te nie są objęte zakresem dyrektywy. Do obowiązków państw członkowskich należy opracowanie przepisów proceduralnych jeśli, na podstawie znajomości stosowanego procesu lub wyrobu, istnieje prawdopodobieństwo, że takie czynności mogą prowadzić do sytuacji stanowiących potencjalne zagrożenie. Oczywiście, wszelkie wyroby budowlane zastosowane np. do wymiany, podlegają zakresowi dyrektywy.

- (iii) Wymaganie dotyczące wyrobów jest wyrażone w postaci albo emisji albo migracji substancji niebezpiecznych czy też promieniowania, w trakcie normalnego (tj. przewidywalnego) stosowania. Dlatego też cechą, która powinna być sprawdzana, kiedy to możliwe, jest wydzielanie substancji. Tym niemniej jedynym praktycznym rozwiązaniem może być sprawdzanie zawartości samej substancji niebezpiecznej, nawet jeśli to nie ona powinna podlegać kontroli (patrz również ustęp 3.12 poniżej).

3. Wskazówki dla autorów ustaleń technicznych – kolejne działania

Identyfikacja niebezpiecznych substancji mających związek z wyrobami budowlanymi

- 3.1. Na potrzeby oznakowania CE autorzy specyfikacji technicznych powinni zidentyfikować wszystkie niebezpieczne substancje objęte przepisami, wymienione w mandacie i/lub zawarte w bazie danych związanej z niniejszym Dokumentem informacyjnym (patrz Załącznik 2), które w czasie normalnego stosowania są zawsze obecne w wyrobach, lub grupie wyrobów objętych specyfikacjami technicznymi. Substancje, które można znaleźć w wyrobach budowlanych są albo oryginalnymi składnikami stosowa-

nymi lub uzyskiwanymi w procesie produkcji. Można założyć, że wiedza autorów specyfikacji technicznych jest na ten temat najlepsza, w związku z czym są oni w stanie zidentyfikować te substancje. Substancjami najpowszechniej wymienianymi w mandatach są azbest, formaldehyd, kadm, pięćchlorofenol, substancje radioaktywne i metale ciężkie (np. szkodliwe poprzez ługowanie).

- 3.2. Baza danych niniejszego Dokumentu informacyjnego zawiera możliwie jak najbardziej pełną listę możliwych substancji niebezpiecznych, mogących wystąpić w wyrobach budowlanych, objętych obecnie przepisami na poziomie Wspólnoty i/lub na poziomie państw członkowskich. W przyszłości będą dodatkowo wymieniane tylko te nowe lub znowelizowane przepisy krajowe, o których państwa członkowskie powiadomiły zgodnie z dyrektywą 98/34/EWG. Służby Komisji opracowały bazę danych we współpracy z państwami członkowskimi i będzie ona systematycznie uaktualniana o informacje na temat zmian w istniejących i o nowych przepisach. Najlepszym narzędziem zapewnienia możliwości korzystania z tych informacji jest baza danych wymieniająca substancje i dotyczące ich przepisy, dostępna na stronie internetowej Komisji.
- 3.3. Baza danych ma charakter informacyjny, a jej celem jest zapewnienie pomocy autorom specyfikacji technicznych, nie może ona jednak być traktowana jako wyczerpująca zagadnienie ani też nie zawiera pełnych tekstów dyrektyw ani innych aktów prawnych Wspólnoty lub państw członkowskich, do których się odwołuje. W celu zapewnienia aktualności informacjom państwa członkowskie są proszone o powiadamianie Komisji o wszelkich zmianach w krajowych przepisach. Kiedy to możliwe, państwa członkowskie powinny również dostarczyć informacji na temat istniejących metod oznaczania, a także wartości granicznych dla substancji objętych przepisami.
- 3.4. Zakłada się, że substancje wymienione w bazie danych mają związek z wyrobami budowlanymi objętymi mandatami wydanymi zgodnie z dyrektywą, lecz jest rzeczą oczywistą, że nie wszystkie substancje i cytowane przepisy mają zastosowanie do każdego wyrobu. Sam fakt, że dana substancja jest uważana za niebezpieczną nie oznacza automatycznie, że wyrób, który ją zawiera jest również niebezpieczny. Jeśli występuje ryzyko wydzielania się lub zawartości substancji w wyrobie to powinno to być uwzględnione, przy wykorzystaniu solidnych podstaw naukowych (patrz również punkt 3.13). Baza danych wymienia około 20 substancji lub grup substancji, które są przedmiotem szczególnej uwagi UE i państw członkowskich
- 3.5. Autorzy specyfikacji technicznych muszą uważnie sprawdzać dokładność informacji w bazie danych oraz ich związek z określonymi wyrobami budowlanymi, ponieważ przepisy są częstokroć ogólne a ograniczenia lub zakazy dotyczą wszystkich wyrobów wprowadzanych na rynek. Załącznik nie powinien być traktowany jak „czarna lista” substancji, które nie mogą być w ogóle stosowane. Podaje on tylko informacje o stosownych przepisach, nie zajmując się w ogóle oceną ryzyka, które niosą ze sobą określone substancje.

Ustalenie czy substancje, które są objęte zakresem dyrektywy dotyczą wyrobów

- 3.6. Rozdział 2 niniejszego Dokumentu informacyjnego opisuje to co jest postrzegane jako objęte zakresem dyrektywy i dlatego też będzie stanowić część oznakowania CE (z wyjątkiem przypadku kiedy przepisy na temat danej substancji są już zharmonizowane na szczeblu Wspólnoty). Niebezpieczne substancje są objęte przepisami na trzy różne sposoby, aby zapewnić odpowiedni poziom ochrony człowieka i środowiska. Różnice te

powinny być zidentyfikowane przez autorów specyfikacji technicznych, ponieważ producentów zobowiązano do znajomości i zapewnienia zgodności z odpowiednimi przepisami dotyczącymi wyrobów objętych specyfikacjami technicznymi.

- Uregulowania na szczeblu Wspólnoty – Producenci zawsze muszą spełniać wymagania zharmonizowane na szczeblu Wspólnoty i przestrzegać pewnych wartości granicznych (począwszy od ograniczeń do całkowitego zakazu) niezależnie od rodzaju wyrobów budowlanych, które produkują. Zatem, nie będzie obowiązku przekazania tych informacji razem z oznakowaniem CE, nawet jeśli są objęte zakresem dyrektywy. Przepisy ogólne na temat substancji oraz ustawodawstwo w sprawie konkretnych wyrobów są elementami uzupełniającymi się i pierwszy z nich musi być spełniony, niezależnie od drugiego. Przykładem może być zawartość wszystkich rodzajów azbestu, który został objęty całkowitym zakazem na terenie krajów Wspólnoty (przewidziany jest jednak okres przejściowy wynoszący 5 lat).
- Uregulowania na szczeblu Wspólnoty z odstępstwami krajowymi – jeśli substancje niebezpieczne podlegają zharmonizowanemu ustawodawstwu na szczeblu Wspólnoty, ale dopuszcza się aby krajowe przepisy wprowadzały odstępstwa, to konieczne jest podanie takiej informacji razem z oznakowaniem CE, ponieważ istnieją różne poziomy wymagań. Przykładem może być zawartość kadmu dla którego niektóre z państw członkowskich mają bardziej rygorystyczne przepisy niż pozostałe państwa, które stosują wymagania Wspólnoty.
- Przepisy krajowe – jeśli substancje nie podlegają harmonizacji na szczeblu Wspólnoty, lecz są objęte zakresem dyrektywy, a w poszczególnych państwach członkowskich istnieją różne poziomy wymagań i/lub różne metody oznaczania, to tego typu różnice w poziomach powinny być uwzględniane, a metody powinny być zharmonizowane. Przykładem mogłoby być wydzielanie formaldehydu, które powinno być zadeklarowane wraz z oznakowaniem CE i traktowane zgodnie z postanowieniami ustępu 3.10.

3.7. Ustawodawstwo dotyczące niebezpiecznych substancji może istnieć poza zakresem dyrektywy, na szczeblu Wspólnoty i/lub na szczeblu krajowym (zgodnie z opisem ustępu 3.6). Mimo, że ustawodawstwo to istnieje poza zakresem Dyrektywy i nie wchodzi w zakres oznakowania CE, to autorzy specyfikacji technicznych powinni, tam gdzie stosowne, wziąć takie uregulowania pod uwagę, gdyż oczekiwane jest wspólne podejście w tym obszarze. Informacje na temat tego typu uregulowań mogłyby np. w przypadku zharmonizowanych norm być zamieszczone w aneksie informacyjnym. Specyfikacje techniczne nie muszą powtarzać tekstu przepisów prawnych, lecz powinny zawierać odsyłacze do nich. Informacje te nie będą musiały towarzyszyć oznakowaniu CE, chyba, że przedmiotowa dyrektywa Wspólnoty Europejskiej prowadzi do oznakowania CE w specyficzny dla siebie sposób.

Określenie „aktualnego stanu wiedzy”

- 3.8. Autorzy specyfikacji technicznych powinni określić aktualny stan wiedzy dotyczącej niebezpiecznych substancji, które zostały zidentyfikowane zgodnie z krokami opisanymi powyżej, wraz z metodami badawczymi i innymi metodami oznaczania, z uwzględnieniem uzasadnionych rozwiązań opisowych.
- 3.9. Najlepszymi znawcami aktualnego stanu wiedzy w przypadku wyrobów są sami autorzy specyfikacji technicznych. Autorzy specyfikacji powinni dokonać przeglądu istnie-

jących metod badań, niezależnie od tego czy są one metodami krajowymi, europejskimi czy też międzynarodowymi oraz dokładnie zbadać możliwość zastosowania lub adaptowania metod opracowanych przez inne komitety techniczne lub grupy robocze. W przypadkach, kiedy brak obecnie wiedzy lub właściwych metod oznaczania na przykład służących zmierzeniu wydzielania się substancji, należy raczej zastosować podejście pragmatyczne jak np. odniesienie się do zawartości substancji, a nie zaczynać opracowywania nowych metod badawczych. Praktycznie w przypadku wszystkich substancji można albo mierzyć ich wydzielanie się albo zawartość.

Wybór zharmonizowanej metody oznaczania każdej substancji niebezpiecznej

- 3.10. Autorzy specyfikacji technicznych powinni uwzględnić właściwości użytkowe wyrobu, związane z niebezpiecznymi substancjami. Cecha ta powinna być w zasadzie traktowana w taki sam sposób wszystkie inne właściwości użytkowe wymienione w mandatach. Tzn. powinna podlegać zharmonizowanej metodzie oznaczania, mieć określoną formę deklarowania towarzyszącą oznakowaniu CE, oraz umożliwiać stosowanie opcji „właściwość użytkowa nie określona”. Przyznaje się jednak, że całkowita harmonizacja w tym obszarze nie zawsze będzie możliwa w najbliższej przyszłości, i w takich przypadkach autorzy specyfikacji technicznych powinni stosować zasadę „aktualnego stanu wiedzy”, o której mowa powyżej.
- 3.11. Tak dalece jak jest to możliwe należy stosować metody badań o charakterze horyzontalnym. Jeżeli jest to niezbędne, zharmonizowana norma wyrobu powinna uzupełniać horyzontalną metodę badania przez podanie postanowień dotyczących pobierania i przygotowania próbek do badań.
- 3.12. Cecha wyrobu dotycząca substancji niebezpiecznych powinna najlepiej być wyrażona jako uwalniana lub emitowana ilość substancji lub promieniowania. Tam gdzie jest to praktyczne możliwe, w ten właśnie sposób należy oceniać substancję, bezpośrednio lub pośrednio, w kategoriach właściwości użytkowych, a wynik oceny powinien być zadeklarowany razem z oznakowaniem CE. Lecz tak jak powiedziano powyżej, zależy to od „aktualnego stanu wiedzy”.
- 3.13. W sytuacji, gdy nie jest możliwe (brak metody), lub byłoby zbyt kosztowne, określenie wydzielanej lub emitowanej ilości substancji niebezpiecznej, uzasadnione mogą być rozwiązania opisowe takie jak wartości progowe zawartości substancji niebezpiecznych, w przypadku istnienia bezpośredniego związku pomiędzy zawartością a uwalnianą ilością substancji w warunkach stosowania przez użytkownika końcowego, lub wymaganie specjalnej obróbki powierzchni, która zapobiega wydzielaniu się substancji niebezpiecznej. Pomimo, że dla pewnych substancji nie można określić związku pomiędzy zawartością a wydzielaną ilością substancji niebezpiecznej, to jednak deklarowaną zawartość, towarzyszącą oznakowaniu CE, uznano za rozwiązanie do przyjęcia. Ma to szczególne zastosowanie do substancji i preparatów dla których istnieją ograniczenia odnośnie obrotu rynkowego i stosowania, zgodnie z postanowieniami dyrektywy Rady nr 76/769/EWG.
- 3.14. Kolejnym rozwiązaniem opisowym jest sprawdzenie składników, ponieważ można przyjąć, że wyrób budowlany nie zawiera lub nie wydziela niebezpiecznych substancji, jeśli wszystkie jego składniki zostały skontrolowane z tego punktu widzenia. W procesie tworzenia wyrobu końcowego może brać udział kilku producentów komponentów i dostawców surowców. Tylko jednak producent, który produkuje konkretny wyrób bu-

dowlany jest odpowiedzialny za jego zgodność z wymaganiami, w momencie gdy jest on wprowadzany do obrotu rynkowego. Producent ma obowiązek sprawdzić czy wszystkie stosowne wymagania odnośnie substancji niebezpiecznych lub komponentów i/lub surowców zostały spełnione. Aby uzyskać taką kontrolę producent może zawrzeć standardowe umowy cywilnoprawne z dostawcami. Wtedy producent gotowego wyrobu budowlanego już nie musi wykonywać dalszych badań, chyba że wyrób został zmodyfikowany lub proces produkcji spowodował jego zmianę.

- 3.15. Opisowe rodzaje rozwiązań lepiej przystają do ogólnie znanych wyrobów budowlanych, z którymi wiążą się długie lata doświadczeń. Proponowane rozwiązania powinny brać pod uwagę zamierzone stosowanie wyrobu. W przypadku gdy jest proponowane rozwiązanie w pełni opisowe, zgodność ze specyfikacjami technicznymi będzie zazwyczaj wskazywać, że wyrób spełnia wymagane kryteria i dalsze informacje towarzyszące oznakowaniu CE nie są wymagane.

Analiza i określenie wartości progowych i/lub zaproponowanie klas

- 3.16. Specyfikacje techniczne powinny brać pod uwagę różne wymagane poziomy ochrony przewidziane w ustawodawstwie Wspólnotowym lub w przepisach krajowych. Ilekroć zakresem dyrektywy są objęte przypadki „zerowej zawartości” lub „substancji zakazanych” to muszą być one uwzględniane w specyfikacjach. Przykładem może być tutaj pięćchlorofenol: ustawodawstwo Wspólnoty pozwala na jego zawartość w ograniczonych ilościach w niektórych wyrobach, natomiast niektóre państwa członkowskie mają bardziej rygorystyczne przepisy. Dla odpowiednich wyrobów deklaracja zawartości (lub stosowne klasy) pięćchlorofenolu w wyrobie powinna towarzyszyć oznakowaniu CE.
- 3.17. Autorzy specyfikacji technicznych powinni, tam gdzie stosowne, zdefiniować wartości progowe (lub ewentualnie klasy) poziomów emisji substancji niebezpiecznych lub ich zawartości. Na przykład, wartości progowe dla promieniowania mogłyby być określone w specyfikacjach i jeśli oznaczona wartość byłaby poniżej wartości progowej to produkt byłby zgodny z nią, a wartość nie musiałaby być deklarowana razem ze znakiem CE. Natomiast jeśli oznaczona wartość byłaby wyższa niż wartość progowa, to wartość ta musiałaby być zadeklarowana. Wartość progową można ustalić na poziomie uznawanym za praktycznie równy zeru czyli na poziomie naturalnego promieniowania, które jest nie do uniknięcia i nie stwarza żadnego niebezpieczeństwa dla użytkowników obiektów.

Podanie sposobu deklarowania wartości towarzyszącej oznakowaniu CE

- 3.18. Autorzy specyfikacji technicznych powinni podać sposób deklarowania wartości towarzyszącej oznakowaniu CE, jeśli wartość ta nie będzie objęta bezpośrednio zgodnością z nimi, pamiętając o opcji „właściwości użytkowa nie określona”. Forma przedstawienia oznaczonych wartości lub deklaracja „zerowa zawartość”, wymagana jako informacja towarzysząca oznakowaniu CE, powinna być podana w specyfikacji technicznej (patrz przykłady poniżej). Specyfikacje techniczne powinny również jasno mówić o tym, jakie działania mają być podjęte przez jednostki notyfikowane lub przez producenta, w ramach wymaganego poziomu atestacji zgodności zgodnie ze stosowną decyzją Komisji.

ZAŁĄCZNIK 1

Przykłady

Przykład 1. Wyrób do izolacji cieplnej – Specyfikacje techniczne powinny zawierać przynajmniej następujące ustalenia dla izolacji cieplnej (np. wyprodukowana wełna mineralna), przy zastosowaniu „aktualnego stanu wiedzy”.

Informacje, które powinny towarzyszyć oznakowaniu CE ponieważ wyrób jest objęty zakresem dyrektywy:

- wydzielanie formaldehydu (*podlega badaniu, można zastosować wartości progowe*),
- emisja substancji radioaktywnych (*do przebadania, można zastosować wartości progowe*).

Dodatkowe informacje, które mogą być przedstawione w aneksie informacyjnym normy, ponieważ nie są uważane za objęte zakresem dyrektywy:

- informacje na temat które kraje mają regulacje prawne dotyczące uwalniania włókien (mogą się tu znaleźć ustalenia opisowe przyjętych metod uszczelniania lub stosowania barier, aby zapobiec emisjom cząsteczek i włókien oraz innych substancji z powierzchni lub zasad dotyczących projektowania i wbudowania),
- informacje dotyczące sposobu postępowania z wyrobem np. związane z bezpieczeństwem pracowników, wg dyrektywy Rady nr 97/69/WE zmieniającej po raz 23, z powodu postępu technicznego, dyrektywę Rady nr 67/548/EWG w sprawie zbliżenia ustaw, aktów wykonawczych i przepisów administracyjnych dotyczących klasyfikacji, pakowania i etykietowania substancji niebezpiecznych.

Według tej dyrektywy pewne wyprodukowane przez człowieka włókna szklane (kwarcowe) mogą być rakotwórcze, w związku z czym włókna te powinny być identyfikowane, klasyfikowane i opatrzone etykietami. Jednakże zaklasyfikowania jako substancji rakotwórczej można uniknąć wykazując, że substancja spełnia warunki podane w dyrektywie.

Przykład 2. Płyty drewnopochodne – Poniższy tekst jest propozycją do zawarcia w normie obejmującej płyty drewnopochodne, dzięki której powinno być możliwe uwzględnienie poziomu wydzielania się formaldehydu, co w efekcie prowadzi do powstania dwóch klas (powyżej i poniżej wartości progowej). Klasa musi być podana razem z oznakowaniem CE (przykładowo klasy A i B):

„Jeśli w ramach procesu produkcji do wyrobu jest dodawany formaldehyd, to późniejsze wydzielanie się formaldehydu powinno być ocenione na podstawie badań według ENV 717-1, a wyniki należy sklasyfikować jak podano poniżej:

A – emisja 0,1 ppm lub poniżej,

B – emisja powyżej 0,1 ppm

Wymaganie to nie dotyczy wyrobów, które posiadają naturalny poziom formaldehydu, który może być zaliczony do klasy A bez potrzeby wykonywania badań.

W momencie gdy przeprowadzono wstępną klasyfikację poprzez badanie na zgodność z normą ENV 717-1, rutynowa kontrola produkcji może być przeprowadzona przy użyciu dowolnej metody badań o udowodnionej korelacji z ENV 717-1 dla danego wyrobu”.

Przykład 3. Radioaktywność wyrobów budowlanych – Substancje radioaktywne występują w sposób naturalny w wielu materiałach stosowanych również jako wyroby budowlane (np. kruszywa i płytki z naturalnego kamienia); promieniowanie może pochodzić także ze sztucznych źródeł promieniowania (np. odpady przemysłowe i pozostałości ze spalania) oraz z zanieczyszczonych materiałów. Stężenie różnych radionukleoidów należy mierzyć (Bq/kg) i obliczać „wskaźnik aktywności objętościowej”. Obliczona wartość powinna być zadeklarowana razem z oznakowaniem CE tylko wtedy, gdy wartość ta przekroczy wartość progową, podaną w specyfikacjach technicznych. Wartość progowa może być, przykładowo, taka sama jak dawka promieniotwórczości gamma w skorupie ziemskiej, co oznacza „praktycznie zero” (niektóre wartości progowe dla naturalnej radioaktywności zostały również podane w dokumencie informacyjnym opracowanym przez grupę ekspertów, utworzoną zgodnie z Artykułem 31, Traktatu Euratom). Ryzyko wyższych stężeń radionukleoidów istnieje wtedy, gdy do wyrobu dodawane są określone składniki. Deklarowana wartość pozwoli ustawodawcom i projektantom oceniać roczną skuteczną dawkę promieniowania (mSv) i w ten sposób przekonać się czy wymagania ustawowe dla obiektów mogą być spełnione.

Przykład 4. Wyroby z drewna (impregnowane) – Deklaracja dotycząca zawartości pięciochlorofenolu w środkach konserwujących do drewna, powinna towarzyszyć oznakowaniu CE, ponieważ należy on do zakresu dyrektywy i istnieją różne poziomy wymagań.

- *Ustawodawstwo UE*: pięciochlorofenol nie powinien być stosowany w stężeniu równym lub wyższym niż 0,1% wagowo w substancjach lub preparatach wprowadzanych do obrotu rynkowego,
- *Przepisy krajowe*: np. Niemcy zabraniają produkcji preparatów o zawartości pięciochlorofenolu większej niż 0,01% wagowo, a wyroby konserwowane przy pomocy tych preparatów nie mogą zawierać więcej niż 5 mg/kg (ppm - części na milion). Holandia wprowadziła całkowity zakaz stosowania pięciochlorofenolu do konserwacji drewna i tekstyliów.

Przykład 5. Materiały podłogowe i okładziny ścienne – można dokonać pomiaru emisji w związku z czym można zadeklarować wartość np. według prENV 13419 części 1-3, która podaje ogólną zharmonizowaną metodę (części 1-2) oznaczania lotnych związków organicznych, wydzielanych przez wyroby budowlane. Część 3 normy („Procedura pobierania próbek, ich przechowywania i przygotowywania próbek badawczych”) normy zawiera aneksy dla różnych wyrobów, a w przyszłości zostanie dodane więcej aneksów przy współpracy innych komitetów technicznych zajmujących się wyrobami. Zamiast opracowywać metody badawcze pozwalające mierzyć emisję w przypadku konkretnych wyrobów lub materiałów, należy stosować odniesienia do tej metody horyzontalnej, która stanie się normą europejską EN w 2001 roku.

Deklarowana wartość emisji może jednak pozostać bez znaczenia, ponieważ wydaje się, że żadne z państw członkowskich nie posiada przepisów związanych z zawartością lotnych związków organicznych, a w przepisach krajowych nie ustalono żadnych wartości progowych. Niemniej jednak, na zasadach dobrowolności wynikających z zapotrzebowania rynkowego, informacje te mogą być użyteczne dla różnych podmiotów zaangażowanym w proces budowlany przy dokonywaniu oceny wpływu pewnych wyrobów na jakość powietrza wewnątrz budynku. Deklarowana wartość emisji może być również narzędziem zachęcającym do opracowywania udoskonalonych wyrobów.

ZAŁĄCZNIK 2

Intencją służb Komisji jest ustanowienie bazy danych z informacjami na temat substancji niebezpiecznych i przepisami prawnymi stosowanymi na szczeblu UE i szczeblach krajowych. Sposób przedstawienia informacji ma być możliwie przyjazny dla użytkownika i zapewniać jednocześnie łatwość aktualizacji. Baza danych jest dostępna przez Internet, np. na stronie dotyczącej budownictwa serwera CREATE

<http://europa.eu.int/comm/enterprise/construction/index.htm>

Oznacza to, że niniejszy Dokument informacyjny zawiera „żywy” załącznik, w formie bazy danych, który łatwo podlega modyfikacji.

Wszystkie zainteresowane strony proszone są o bieżące uwagi dotyczące zawartości bazy danych.
